

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiati her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara , 3 Kânunsani . 1929

Sayı: 110

Yenisenenin neş'e ve sürur intibalarını arayan gözler en acı bir matemle karşılaştı: Maarif Vekili-miz Mustafa Necati Beyin ölümü... Millî mücadele tarihinin şeref dolu sayfalarında ateşli ve samimi vatanperver Necati B. Türkiyenin irfan sahasında da yükselmesine hayatını vakfetmişti. Necati B. em-sâlsiz bir idare adamı olmaktan fazla gençliğe azim ve feragat nümunesi olmuştur. Nihayet en büyük eserlerinden biri olan Millet Mekteplerinin açıldığı gün ölümüyle yüzbinlerce mektepli yavrularını ağlattı. Hayat kıymetli babasını kaybetmiş olmaktan mütevellit elemelerini ifade edemiyor.

SENE BAŞI GECESESİ

—Bir perdelik adapte temsil—

“ Tam 1929 senesi gireceği sırada cereyan ediyor,,

Eşhas:

Hasta bir kadın (yatakta)

Remzi: Kocası.

Adnan: Hastanın kardeşi

Dr. İsmail Salim:

Hastanın doktoru.

Sahne: Hafifçe tenvir edilmiş bir yatak odası. Derin bir sessizlik. Şöminenin üstündeki saat Muttarit darbelerle

sükûtu ihlâlediyor. Sahne arkasındaki yatakta sessiz ve hareketsiz yatan bir kadın görünüyor. Yanında Dr. İsmail Salim bey; bir eliyle hastanın nabzını tutuyor; öteki elindeki saata bakıyor. önde sağda üzerinde bir yazı takımı bulunan bir masanın etrafındaki koltuklara Remzi ve Adnan beyler, düşünceli bir vaziyette

oturmuşlar; yakınlarındaki Şömine üstünde büyük bir vazo, saat, açılmamış bir kaç mektup.

Remzi, hasta hanımın kocası, kırk yaşlarında, bacaklarını çaprastlamış. Görünüşte munevver bir adam hissi veriyor, fakat konuştuğu zaman bu his zail oluyor. Adnan, hastanın kardeşi, yirmisine henüz girmiş; kendisini güç zaptediyor; konuşurken sesi biraz kısık; etvarı kaba ve heyecanlı; elleri dizinde, boş gözlerle saata bakıyor.

Perde açıldığı zaman kısa fakat derin bir sükût. Saatin tiktakları. Adnan dalgın bakıyor, Remzi bir sigara içiyor. Dr. Salim elini hafifçe yorganın üstüne koymuş, düşünceli düşünceli hastasına bakıyor.

Adnan: onikiye on dakika var! Allahım! onikiye on dakika!

Remzi (Sakin): Aziz Adnan! saat seni çok alâkadar ediyor görünüyor.

Adnan: Pekiy seni alâkadar etmiyor mu?

Remzi: (Cali bir lâkaydi ile) Fakat niçin? Bir insanın ruhu elem ve tereddüt içerisinde olursa saatin ne kıymeti olur?

Remzi: Haydi, Remzi, haydi! bana karşı da riyakâr olma! vaziyeti pekâla biliyorsun. Doktor ikimize de söylemedi mi ki Selma, senin zevcen... Selma, benim hemşirem, birkaç dakkaya kadar ruhunu teslim edebilir?

Remzi: (derin bir ah çekerek) Heyhat! evet, zavallı, zavallı Selma!

Adnan: Hakikaten zavallı Selma! Eğer gece yarısından sonra ölürse... iblisane göz yaşları dökceksin!

Remzi: Muamma söylüyor-sun, Adnan; niçin gece yarısı rica ederim?

Adnan: Çünkü, açıkçası geceyarısında 1929 senesine giriyoruz; yani: Babamızın ölümünün onuncu senesine; ve çünkü benim kadar sen de biliyorsun ki, babamın vasiyetnamesi mucibince hemşirem 1929 senesi başında büyük bir servete konacak.. Bu servet tamam... (100 000)!

Remzi: Ah, evet tam! bak bunu unutmuştum.

Adnan: Tamam (100 000) lira. Eğer hemşirem gece yarısından sonra ölürse, bu küçük meblağ, ondan kâmilten sana geçecek; eğer o, gece yarısından evel ölürse babamızın en yakın akrabasına.

Remzi: Daha doğrusu Selmanın kardeşine, yani sana.

Ve aziz Adnanım! (saatına bakarak) kız kardeşin sekiz dakika içinde ölürse o para senin olacak... Ovakit, iblisane göz yaşlarını dökecek sensin. Sekiz dakika - dört yüz seksen saniye - yüz bin lira - demekki saniyede 200 liradan fazla! Oh! çok güzel bir.. vaziyet. tik-tak, tik-tak! Hakikaten [Vakit nakittir!] (doktor yatağı terkederek iki arkadaşın (!) yanına gelir. Remzi ona dönerek) Ey Doktor, hiç ümüt yok mu?

Dr. Salim: (ciddi) maattesüf, hiç.

Remzi: Zavallı zevcem! daha ne kadar yaşayabilir?

Dr. Salim: en çok iki üç gün,

Adnan: (Birdenbire sığıracak) Birkaç gün mü? Bunu hesaba katmamıştım! Buna tahammül edilemez.

Dr. Salim: (Yanlış anlıyarak) Sakin olunuz dostum!

Remzi: Evet, Adnancığım sükûnetinizi muhafaza ediniz! İkimiz de cesur ve mütahammiliz.

Adnan: (hatırına bir fikir gelerek): Söyle Doktor. Ani bir darbe ile, hemşiremin ölü-

münün tacil edilmesi korkusu yok mudur?

Dr. Salim: (Anlamıyarak): Bir darbe mi?

Adnan: Belki, bu bir delice düşüncedir. Meselâ, farzediniz, kazaen şu şöminenin üstündeki vazoyu düşürsem...

(Bu kelimeleri söylerken kolunu kaldırı, vazonun üstüne vurur. Vazo, büyük bir gürültü ile halının üstüne düşüp ezilir.)

Aman allahım! gördünüz mü yaptığım işi? Hakikaten onu düşürdüm!

Remzi: (şiddetle kalkarak) Ah! iblis!!

Dr. Salim: Sükûnet bulunuz! çok meş'um bir kaza! Fakat emin olunuz, zevceniz baygın bir haldedir; Hiç bir gürültüyü işitmez. (tereddüt ederek) Fakat bir şey var ki onun akıbetine tesriedebilir.

Adnan: (yeni bir umitle) ohalde buşey.

Dr. Salim: Evet bu şey, tuhaftır, aynı zamanda, onu belki, kurtarabilirde.

Remzi: (büyük bir alâkayla) zevcemi kurtarmak! nedemek istiyorsunuz Doktor, allah aşkınıza?

Dr. Salim: Bakınız, çok açık söyleyeceğim. Hiç vakit gaybetmeksizin - Anlayormısınız, derhal - yapılacak tahteciit bir enjeksiyon, pek muhtemeldir ki zevcenizi kurtarabilir. Evet bu pek mümkündür. "Fakat hayır,, bu, pek uzak bir ihtimaldir. Yani milyonda bir. İlaç reaksiyon tevhit etmezse hastanızı derhal gaybederiz.

Adnan: (Alâkayla) derhal mi?

Dr. Salim: korkduğumuz başımıza gelebilir. Onun için tereddüt ediyorum. İhtimal okadar az ki, mes'uliyeti üzerine alarak kararı (Remziye bskarak) size bırakıyorum. Fakat çabuk karar veriniz, gelecek her dakika tehlikeyi artıracaktır. (yatağa doğru döner.)

Adnan: (Asabiyetle) takip edeceğimiz yol muayyendir. Enjeksionu yaptırmalıyız.

Remzi: (souk kanlılıkla) Ben aksini idda ediyorum, Adnan!

Adnan: size söylüyorum, Selmanın hatırı için tehlikeyi göze almalıyız.

Remzi: yani sizin hatırınız için.

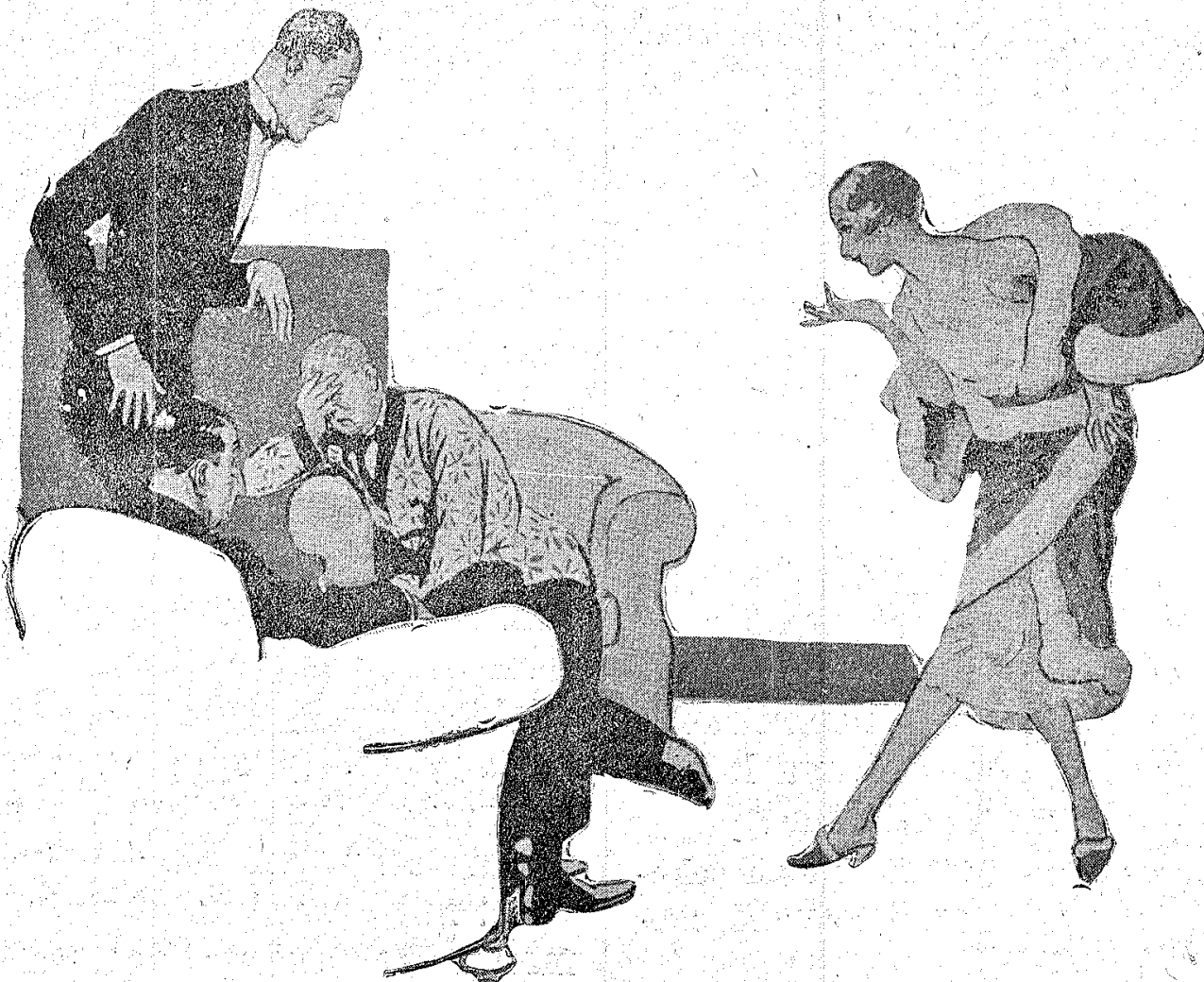
Adnan: (ümütsüz) Fakat bu onun için yegâne fırsattır!

Remzi: Evet, onun yılbaşından evel ölmesi için yegâne fırsat, çok doğru!. Fakat, bu böyle olursa sevgili Adnancığım, zevcemi vaktinden evel öldürdüğüm için, vicdan azabına uğrarsam, kendimi nasıl affedebilirim?

Adnan: yarabbim!.. Dur, ben sana gösteririm.

Remzi: ne diyorsun? Zevcemi elimle öldürmekten imtina ettiğim için mi? hem Doktorun kendisi bile tereddüt ederken.

Adnan: (tehevvürle) seni teşhir edeceğim. dünyaya karşı reziledeceğim. seni... (saat vurmaya başladığı için sözünü keser. saat onikinci darbesini ikmal edinceye kadar odaya bir ölüm sukûtu hakim olur)

Remzi: (Derin bir nefes alarak) Oh! Para benimdir artık! (Reverans yaparak) geçmiş olsun Adnan! (Adnan bir koltuk üzerine yığılır ve yüzünü elleriyle kapar.) Selma, yılbaşınızı kutlularım.

Adnan: (son bir ümitle) Doktor, Doktor! söyle bana! halâ yaşıyormu? (ufak bir tevekkül sonra, zayıf bir inilti: selmanın yatağından ince bir ses gelir.)

Selma: Remzi - Adnan oh benim sevgililerim.

Remzi: (heyecanını gizliyerek) Dr. fikrimi değiştirdim. Enjeksiyon yapabilirsiniz.

Dr. Salim: (yatağa eğilir, hastayı muayene eder.) Bir dakika mücadele.

Remzi: Size enjeksiyon yapınız diyorum.

Adnan: Oh İblis!.

Dr. Salim: Susunuz. (derin bir sükût. Doktor hastanın elini kaldırıyor, tekrar bırakıyor; kulağını kalbine koyuyor ve kaldırıyor.) Ben de bundan korkuyordum. Birdenbire kalp durmuş. Hastanız ölmüştür. (ilerliyerek) Elemlerinizi artırdığım için müteessirim.

Remzi: (Riyakârane) zavallı Selmacığım! (Bu sözler söylenirken dışarıda bir Saat kulesindeki saatin çaldığı eşitilir. Bu ses üzerine adnan, heyecanla ayâğa alkar.)

Adnan: (Saatin son darbelelerini sayarak) : Dokuz - on - onbir - oniki! Oh. Paralar benimdir. (Reverans yaparak) vah vah! Remzi geçmiş olsun! (Remzi bir koltuk üzerine yığılır.

Dr. Salim: Bu gayrimemul meserret tezahüratı nazarı dikkatini celbederek.) Affedersiniz. Fakat ne oluyoruz kuzum.

Remzi: (çılğincasına) Fakat ölüm zamanı, Doktor, zevcem ne vakit öldü?

Dr. Salim: (Saatini çıkararak) 12 ye üç dakika kala (Dışarıda başka bir saat daha çalmaya başlar)

Adnan: (heyecanla) Bunu tespit etetmeliyiz. (Masa başına

oturur, kalem, kâğıt alarak harartle yazar.) Doktor, zavallı hemşirem, Selmanın onikiye dört kala öldüğüne dair Raporu tevsik etmeye hazır mısınız?

Dr. Salim: Evet, Doğru. Fakat bunun neden icabettiğini anlıyamıyorum.

Adnan: Bunu çok geçmeden anlayacaksın. (ayakta yazdığı kâğıdı okumaya başlar.) Selma Remzi hanımın tabibi müdavisisi olarak, mumaileyhanın ölümünün tabii şerait altında 1928 senesi kânanevelinin 31 inci Pazar günü gecesi saat yirmi dörde 4 kala vukubulduğunu tastik ederim. (kâğıdı Doktor Salim beye uzatır) Lûtfen imza ediniz.

Dr. Salim: Fakat bu tamamiyle hakikata muhaliftir.

Adnan: hakikata muhalif mi?

Dr. Salim: Evet tamamiyle!

Remzi: (vahşi bir şiddetle) Evet tamamiyle. (Bu sırada Selma

yatağından kalkarak dimdik durur)

Remzi: Aman allahım.

Adnan: (şaşırmış) Selma! yaşıyor!

Remzi: Pekiyi bu ne demektir?

Dr. Salim: Sadece bu şudur demektir ki, aziz dostlarım, bu küçük hiyle, sizin foyanızı meydana çıkartmak için yapılmıştır.

Selma: Sizin hakikî çehrenizi meydana çıkardığı için, Doktor Salim beye minnettarım.

Remzi: Doktor Salim beye mi?

Selma: (Doktora elini uzatır. Doktor elini tutar.) Evet doktor Salim Benim en aziz arkadaşım. Evelce senin beni hakikaten sevdiğini zannediyordum. Doktor Salim aksini

iddia ediyordu. Şimdi o, haklı çıktı. Onunla beraber, bu gece, evinizi terk ediyorum.

Dr. Salim: (İlerliyerek hafif bir sesle) Şimdi para benim oldu! (iğilerek)...

Remzi; Adnan! hepinize geçmiş olsun (Remzi ve Adnan birer koltuğa yığılırlar.) Selma yılbaşınızı kutlularım.

Selma: (yataktan kalkarak.) kutlu olsun, kutlu olsun. bilmezsiniz, sapaşlağlamken, bu, şilteler üstünde kımıldamadan yatmak, ve mektuplarım masama yığıldığını görürken onları okuyamamak ne kadar sıkıcıdır. (şömineye doğru koşar ve mektupları tetkik eder)

Remzi: (şiddetle doktora) Doktor İsmail. Salim Bey, karımı sizinle beraber gitmiye bırakacağımı zannediyorsanız aldanıyorsunuz

Dr. Salim: Bir arada çok mes'ut olacağımıza eminim.

Selma: (içine teessür ve heyecanla baktığı bir mektubu tutarak) Fakat bu korkunçtur mümkün değil. Oh buna inanamam. salim! al şunu oku!

Dr. Salim. (mektubu alarak) kâtipiadil Nihat Hilmi beyden!

Muhterem hanım efendi!

Size elim bir haber vereceğimizden dolayı müteessiriz. Önümüzdeki kânunusaninin iptidasında size geçecek olan pederinizden kalan parayı hepsini, hava oyunlarında kaybederek, bu defa ortadan kaybolduğundan» (Mektup elinden düşer.) Büyük allahim. Çıldırmak işten bile değil!

Selma: (kollarını beline dolayarak) ziyanı yok İsmail ciğim. Sevgimiz baki ya! gel sevgilim! buradan çıkalım... Parise gitmemiz için biyet aldın mı?

Dr. Salim: Ben.. ben.... de miş... tim..

Selma: (sert) ben biliyorum. Bu çok aşikârdır dostum! sen demek isteyorsun ki sen'de diğerleri gibisin. Sen demek istiyorsun ki Mirasım olmasa bana hiç ehemmiyet vermiyeceksin. Pekâla, Ben de bu evi yalnız terkedeceğim.

Dr. Salim: Fakat aziz kızım, bunu yapamazsın. Nereye gideceksin, nasıl yaşayacaksın? Şimdi ihtiyaç içerisinde. mel'un amcan...

Selma: mel'un amcan! Allahaşkına, bu mel'un amca da kim! Benim öyie bir amcam yok!

Dr. Salim: Fakat kâtipadil Nihat Hilmi beyden gelen mektup!

Selma: (ayrılıp uzaklaşarak) almış mıydın?

Dr salim: yani aldım.... adetmek istiyorum.... oh ne demek istediğimi ben de bilmiyorum.

Selma: Lâkın zavallı adamcağız! Daima ihtiyatlı bulunmanın faydalı olduğunu, sen kendin bana öğretmemiş miydin? Ne çabuk unuttun. Şimdi nereye? pekâla! Artık ayrılalım dostlarım!

Dr.Salim, Remzi ve Adnan ne demek istiyorsun?

Selma: Açıkça, kısaca, son defa olarak şunu demek istiyorum ki. artık paralar benim oldu. Hepsi, hepsi benim. (Reverans yaparak) Remzi-Adnan - Salim - geçmiş olsun. (Herbiri kendi ismi söylenirken birer koltuğa yığılırlar.) (sahneyi baştan başa dolaşır ve bir endam aynası önünde reverans yaparak) Selma! yılbaşınız kutlu olsun!!!!...

(Perde iner.)

KÂZIM SEVİNÇ

